

KÜLTÜR MANTARI ÜRETİMİ

BELGELİ
ÜCRETSİZ
Online
Eğitim

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi,
Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü
Prof. Dr. İbrahim TÜRKEKUL

Eğitime katılıp
yapılacak sınavda
başarılı olanlara
e-katılım belgesi
düzenlenecektir.



3.GÜN

Saat
20:00

Daha Fazlası ve Kayıt Olmak İçin
www.antalya.tarimorman.gov.tr





**T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIđI**



KÜLTÜR MANTARI ÜRETİMİ III

Agaricus bisporus

Prof. D. İbrahim TÜRKEKUL

*Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
Biyoloji Bölümü, Tokat*



Agaricus bisporus

Mantar çok eski yıllardan beri bilinen bir besin olmasına karşın, yetiştiriciliği ilk kez 16. yüzyılda Fransa'da başlamıştır. 19. yüzyılın başlarında taş ocakları, mağara ve tünel gibi sıcaklık ve nemin oldukça düzenli olduğu kapalı alanlarda ilkel yöntemlerle üretilmiştir. 20. yüzyılın başlarında ise yeni tekniklerin gelişmesiyle bu amaçla kurulmuş özel işletmelerde yetiştirilmeye başlanmıştır.

1970'li yılların başında yalnızca 1-2 işletmede üretim söz konusu iken günümüzde bu sayının 800-900'e ulaştığı tahmin edilmektedir. Özellikle son 10 yılda ülkemizde kültür mantarı üretiminde gerek üretici sayısı, gerekse üretim miktarı açısından hızlı bir gelişme gözlenmektedir.

Ülkemizde kültür mantarcılığı daha çok Marmara, Ege, İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde yaygınlaşmıştır

Bölgenin seçiminde aşağıdaki özellikler göz önünde bulundurulmalıdır:

- Üretimde kullanılacak sap, kepek, misel, hammaddelerin sağlanma durumu.
- Hammaddelerin taşınmasından kaynaklanan maliyet artışları.
- İşletmenin büyüklüğü.
- Artıkların değerlendirilmesi.
- Üretilecek mantarın pazarlanması.

Kompost Hazırlama Formülü

1. 1000 kg buğday yada çeltik sapı

282 kg kepek

13 kg üre

23,5 kg amonyum nitrat

40 kg melas

60 kg alçı

2. 1000 kg buğday yada çeltik sapı

400 kg tavuk gübresi

29,5 kg amonyum nitrat

17 kg üre

40 kg melas

60 kg alçı

3. 1000 kg sap
800 kg tavuk gübresi (%40 nem)
85 kg alçı
4. 1000 kg sap
600 kg tavuk gübresi
15 kg üre
60 kg alçı
5. 1000 kg çeltik sapı
200 kg pamuk tohumu küspesi
20 kg üre
50 kg alçı
3 kg triple süper fosfat

Kompostun Sterilizasyonu

kütle pastörizasyonu yaygınlaşmıştır. Birinci fermantasyonu tamamlayan kompost, pastörizasyon odasına alınır. İçerde 6 gün süre ile tutulur. Bu sırada kompost, içindeki mantar, bakteri, nematod, solucan, kurt, larva, sinek, böcek gibi hastalık ve zararlılardan arındırılır. Aynı zamanda kompostun olgunlaşması sağlanır. Oda içinde 60 C sıcaklık ve %80–90 oransal nem bulunur.





Misel sarımı (Kuluçka dönemi) ve örtü toprağı

Misel sarım döneminde ortam ısısı yaklaşık 20-25 oC olmalı. Isının yüksek olması durumunda kompost içerisinde bulunan miseller ölebilir.

Misel gelişmesini tamamlanmış kompostun üzeri **3.5-5** cm kalınlıkta örtü toprağı ile örtülür. Mantar yetiştiriciliğinde örtü toprağı, friktifikasyonu (şapka oluşumunu) sağlaması, kompost tabakasının kurummasını önlemesi, kültür ortamını dışarıdan gelecek hastalık ve zararlara karşı koruması, mantarın gereksinim duyduğu suyu depolaması ve verimi etkilemesi yönünden oldukça önemlidir.

Kuluçka dönemi sonunda miselle sarılmış kompostun üzeri, dezenfekte edilen örtü toprağı ile örtülür. Topraklamadan önce yastıkların üzerine örtülen kağıt yada plastik örtü kaldırılır **tırmıklama** yapılır.

Hazırlanan rt toprağı serme işleminde ne çok sıkıştırılmalı, ne de çok gevşek bırakılmalıdır.

Örtü toprağında aranılan özellikler

1. Organik maddece zengin olmalı.
2. Su tutma kapasitesi yüksek olmalı.
3. Hava geçirgenliği iyi
4. Sulamalarda sonra kaymak tabakası oluşturmamalı.
5. ph değeri 7.3-7.6
6. Besin elementleri ve tuzlar en düşük düzeyde olmalı.
7. Hastalık ve zararlılardan arındırılmış olmalıdır.



Örtü toprağı serilmiş kompost



Misellerin toprak içinde gelişmeye başlamasıyla sıcaklıkta yavaş yavaş dūřürülmelidir.

Topraklamanın 6-10. günlerinden itibaren kompost sıcaklığı 18-19°C, oda sıcaklığı 15-17°C olmalıdır.

Topraklamanın 7-10. günlerinde yastıklar üzerinde mantar taslakları görülmeye başlar.

Havalandırma ile ortamdaki **karbondioksit** yoğunluğunun ve **sıcaklığın** düşürülmesinden birkaç gün sonra toprak yüzeyinde toplu iğne başı şeklinde kümeleşerek şapka oluşturmaya başlar. Yaklaşık bir hafta içinde nohut büyüklüğüne ulaşarak şapka oluşumu gerçekleşir.

Uygun koşullarda nohut büyüklüğündeki mantarlar 4-6 günde hasat edilebilir büyüklüğe gelir.

Şapka oluşum dönemi boyunca ısı 18°C olarak devam eder.



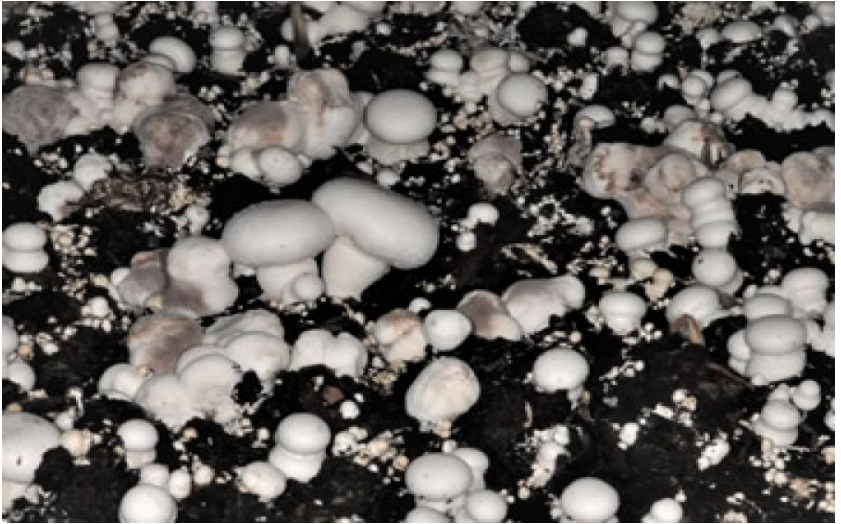
Şapka çapı 2.5-5cm büyüklüğüne ulaşan mantarlar hasat edilmelidir. Bu mantarlar toplanmayıp bırakıldıklarında şapka yumuşar, sonra sap ve şapka arasındaki zar genişler, yırtılır ve şapka açar. Şapkanın altında, üzerinde pembe renkli sporların oluştuğu lameller görülür. Mantar hasatı şapkalar açılmadan, yani alttaki zarlar yırtılmadan yapılmalıdır



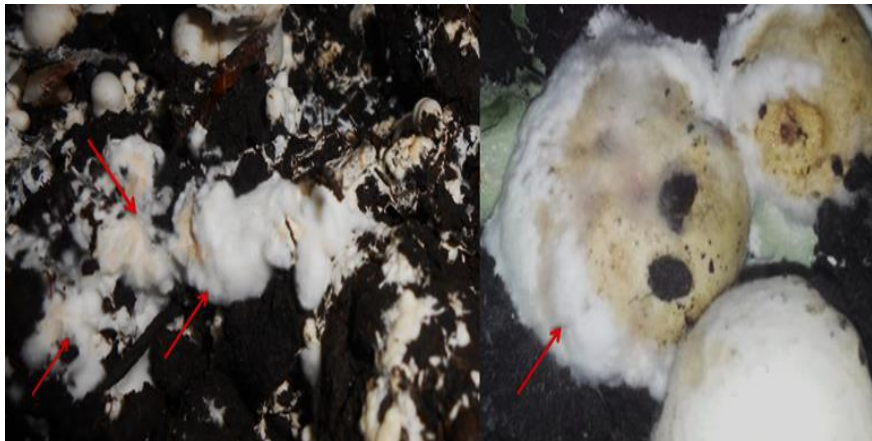
Kültür mantarı hastalıkları ve zararlıları



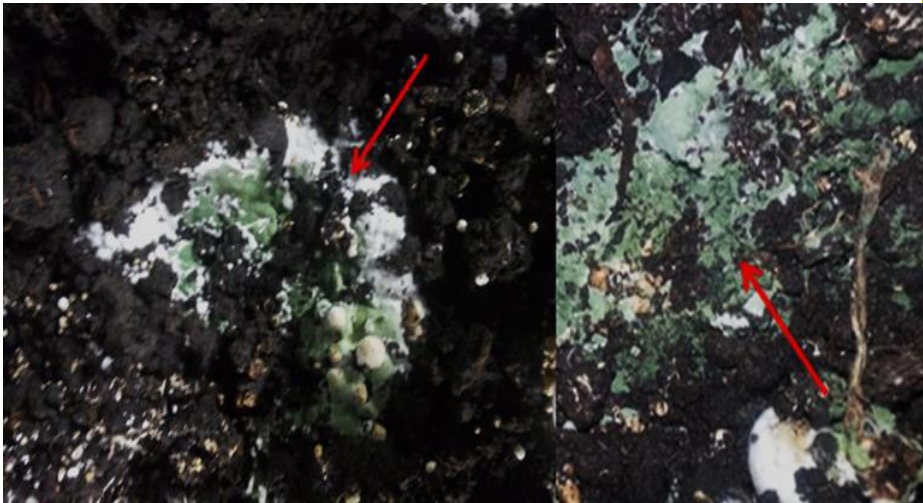
Yaş kabarcık hastalığı



Kuru kabarcık hastalığı



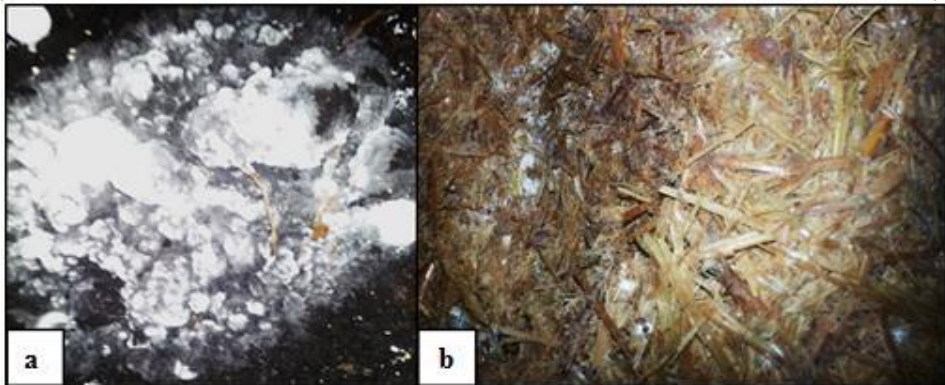
Örümcek ağı hastalığı



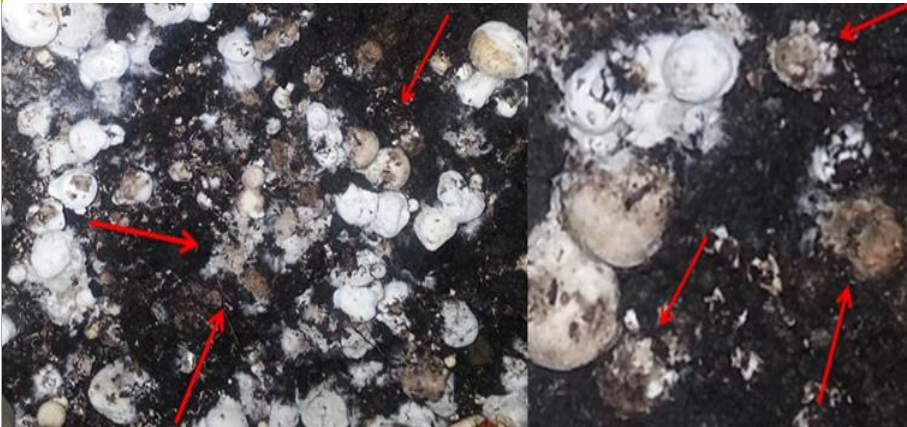
Yeşil küf hastalığı



Mürekkep şapka hastalığı



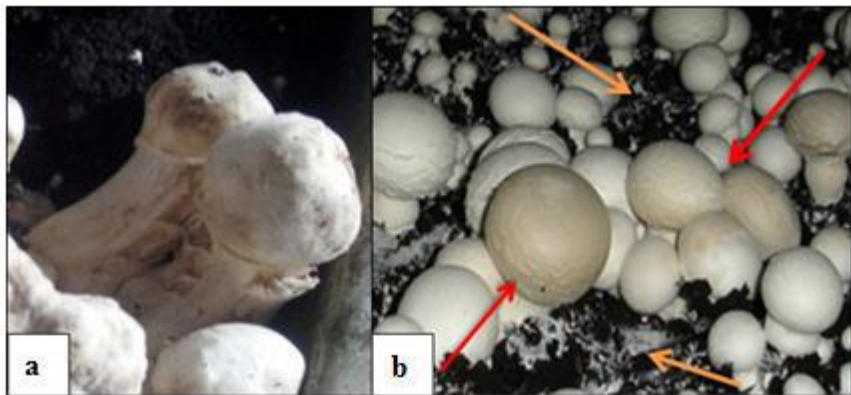
Beyaz alçı hastalığı



Yalancı domalan hastalığı



Bakteriyel kahverengi benek hastalığı



Viral hastalıklar

Üretimde istikrarın ve sürdürülebilirliğin sağlanması için üreticinin;

1. Bilinçlenmesi ve örgütlenmesi (Birlik vb.)
2. Pazarlama işinin dikkatli bir şekilde planlanması.
3. Profesyonel ve tam donanımlı bir tesis kurulumu gerektiği sonucuna varılmıştır.

Kaynaklar

ÖZTÜRK N, BASIM E, BASIM H. 2017. Yemeklik Kültür Mantarında (*Agaricus bisporus* (J. Lge) Imbach) Yaygın Görülen Mikrobiyal Hastalıklar. Harran Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi (2017) 21(1): 112-125



TEŞEKKÜRLER



ANTALYA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ



[antalyatarim](#)



[antalyatarimorman](#)



[antalya_tom](#)

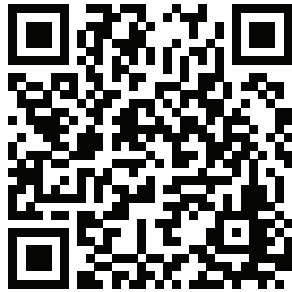


antalya.tarimorman.gov.tr



[Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü](#)

**ANTALYA
TARIM
ONLINE**



ADRES : Sedir, Tarım Kampüsü, Vatan Blv. 2 A, 07010 Muratpaşa/Antalya

TELEFON : 0242 345 28 20 FAX : 0242 346 67 80 E-POSTA : antalya@tarimorman.gov.tr